

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 26 februari 1915 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ersättning åt torpare och lägenhetsinnehavare å kronopark för av älgar förorsakad skada.

(1:a avd.)

Uti en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 31, har herr *Rune* hemställt, att riksdagen måtte besluta att uti skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga domänstyrelsen att av de för älgjakt från varje kronopark inflytande medel tillhandahålla revirförvaltaren så stor summa, som åtgår att ersätta den skada, som av älgar bevisligen förorsakats å kronoparkens torpares och lägenhetsinnehavares gröda.

Beträffande skälen för denna framställning får utskottet hänvisa till själva motionen.

Vid nästlidna års senare riksdag väcktes av samme motionär en motion i enahanda syfte som den nu förevarande. I sitt däröver avgivna yttrande anförde jordbruksutskottet vid nämnda riksdag, att enligt vad *Utskottet.*

utskottet under hand från domänstyrelsen inhämtat, beviljade styrelsen redan för närvarande efter framställning och undersökning på stället av vederbörande skogstjänstemän ersättning till innehavare av torp och lägenheter å kronopark för sådan skada, som bevisligen förorsakats å grödan av älgar. Från domänstyrelsen hade ock meddelats, att enahanda förfarande komme att även framgent tillämpas, för den händelse något fall av dylik skadegörelse skulle komma att inträffa. Då möjlighet sålunda redan förefunnes för berörda torpare och lägenhetsinnehavare att erhålla ersättning för skada av nu ifrågavarande slag samt någon ändring uti det hittills praktiserade sättet för utbekommande av dylik ersättning icke syntes utskottet behöfelig, hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Denna hemställan bifölls av båda kamrarna.

Utöver vad sålunda från domänstyrelsen meddelats har utskottet nu under hand från styrelsen inhämtat följande upplysningar.

När torpare eller lägenhetsinnehavare antingen till vederbörande jägmästare eller ock direkt till domänstyrelsen anmält, att älg förorsakat skada å de av dem brukade inägoområden å kronomarker och därför anhållit om visst skadestånd, har, där så kunnat ske, den uppgivna skadan besiktigats och värderats, varefter i de fall, där vid prövning av erhållen utredning så ansetts skäligt, ersättning lämnats av skogsmedel, under det att i andra fall ansökningar om ersättning av styrelsen avslagits.

I fråga om några revir, där å viss kronopark skadegörelse genom älg årligen plägat förekomma, har i det för reviret avgivna utgiftsförslag begärts visst belopp till nu ifrågavarande ändamål, vilken utgiftspost i samband med domänstyrelsens generalförslag underställts Kungl. Maj:ts prövning. I sådana fall hava anvisade medel ställts till vederbörande jägmästares disposition, därvid denne haft att pröva och avgöra berörda ersättningsfrågor. Under senaste åren hava dock sådana medel icke anvisats i förvaltningsförslagen, utan har varje ansökning rörande skadeständersättning av detta slag särskilt underställts domänstyrelsens prövning.

Då gjorda framställningar icke ansetts kunna bifallas, torde anledningarna till avslag varit, bland annat, att den syn, på vilken framställda anspråk grundat sig, icke varit verkställd på sådant sätt eller under sådan tid, att därav kunnat tydligt framgå, att verklig skada tillfogats gröda eller årsväxt, eller att det inägoområde, som av sökanden innehafts, varit be-

läget å ett mindre kronomarksområde — eller från större kronomark utskjutande kil — som varit omgivet av större enskild mark, å vilken senare älgarna i allmänhet haft sitt tillhåll, *eller att* jakten å den kronoskog, å vilken den eller de skadade lägenheterna varit belägna, icke varit disponerad för statsverkets räkning, utan förbehållen Hans Maj:t Konungen personligen. I sistnämnda fall, vilka förnämligast avsett tiden efter det de nya jaktlagarna trätt i kraft eller från och med 1913, har domänstyrelsen överlämnat inkomna ansökningar om ersättning för förmenta älgskador till chefen för Hans Maj:t Konungens hovjägeristat.

Då utgifter för nu ifrågavarande ändamål icke äro särskilt bokförda, utan ingå bland »diverse utgifter» för skilda revir, torde det vara förordat med icke ringa arbete att verkställa utredning rörande de belopp, som under olika år utgifvits för ifrågavarande ändamål. Exempelvis kan emellertid framhållas, att under år 1911 utbetalats ersättning för skadegörelse förorsakad av älg åt 19 lägenhetsinnehavare i Klotens revir med sammanlagt 400 kronor, att samma år liknande ersättning utgifvits åt 3 torpare å Grönbo revir med sammanlagt 190 kronor, att 1912 utgifvits ett ersättningsbelopp av likaledes 400 kronor åt torpare å Klotens kronopark, samt att under oktober 1914 domänstyrelsen beviljat ersättning med 75 kronor åt en torpare å Bromö kronopark i Västergötland för genom älgar förorsakad skada å växande gröda.

Av de från domänstyrelsen sålunda meddelade upplysningarna i ämnet lärer framgå, att anledning saknas till antagande, att de ansökningar om skadeersättning, varom här är fråga, icke bliva föremål för en omsorgsfull prövning eller att icke ersättning beviljas i de fall, då sådan skäligen bör ifrågakomma. Då utskottet, som efter erhållandet av nämnda upplysningar icke ansett nödigt att på sätt motionären hemställt vidtagna åtgärder för erhållande av officiellt utlåtande i ämnet från domänstyrelsen, på grund av vad sålunda i ärendet förekommit icke finner anledning att frångå den av jordbruksutskottet vid sistförflutna riksdag intagna ståndpunkt i frågan, har utskottet icke kunnat tillstyrka motionen. Såsom ett ytterligare skäl härtill får utskottet åberopa, att vid bifall till motionen möjlighet icke skulle finnas för torpare och lägenhetsinnehavare å kronoparker, från vilka några inkomster av älgjakt icke inflyta, att erhålla skadeersättning av ifrågavarande slag.

På grund av det anförda hemställer utskottet alltså,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 februari 1915.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: hrr Persson, Ericsson, Odelberg, Petersson, Holmquist, Fahlén, Lindblad, Nilsson i Tånga, Öberg, Sjöblom, Ekerot, greve Hamilton, greve Wachtmeister, Jonsson, Nilsson i Linnås och Hage.
